

הגיגי פרשה והלכה

העלון המשפחתי לתושבי גבעת שמואל לעיון בפרשה ובהלכה סביב שולחן השבת
לע"נ הרב שמעון בן שמחה ע"ה ולע"נ רבקה בת יוסף ע"ה

פרשת "ויחי"

על "ברך" ועל "ברכה"

יעקב מברך את בניו אחד לאחד ולא מדלג על איש כפי שנאמר "איש כברכתו ברך אותם".

האם אכן ברך כל אחד מהבנים ? הרי את ראובן הוא מדיר מהבכורה בתואנה שראובן היה "פחו כמים" (פזיז) ועל שמעון ולוי הוא אומר "בסודם אל תבוא נפשי.... ארור אפם... אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל" ואם כן לא ברך את ראובן שמעון ולוי כך שלא ברך את כל בניו ?

כדי לענות על שאלה זו צריך להבין את ענין "הברכה".

המילה "ברכה" באה מהמילה "ברך".

אחד התפקידים המרכזיים של "הברך" הוא לאפשר לרגל להתקפל ובכך לאפשר לראש וכל הגוף להיתכופף כלפי מטה.

מטרת "הברכה" הינה להתכופף למתברך, ללמוד אותו ואת חסרונותיו ובהתאם לכך לברך אותו. מי שמברך את בניו מבלי להכיר את תכונותיהם וחסרונותיהם הוא למעשה מנחית עליהם ברכה שמבטאת רק את מאווי וחסרונותיו ורצונותיו האישיים שלו דבר שלא יתחבר בסוף למתברך.

כאשר יעקב מברך את בניו הוא "מתכופף". הוא מכופף את "הברך" ויורד עם ראשו אליהם אליהם, לומד אותם, מבין את נפשם ומבנה האישיות שלהם וממקום זה הוא משפיע עליהם את הברכה שעונה בדיוק על החסר להם.

יעקב "מברך" – מכופף את "הברך" – לומד את ילדיו ומבין שראובן "פזיז" ושמעון ולוי "מתחממים" מהר..... ולכן את ראובן הוא מדיר מהנהגה כי היא אינה מתאימה לאישיות שלו ואת שמעון ולוי הוא מפזר בין השבטים ואומר "אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל" כי כך אפשר למנוע את החיבור ההרסני בניהם ורק כך אפשר להפיק מהם את הטוב שבהם. ההתייחסות לבעיה שלהם וההיתמודדות איתה היא הברכה. אם יעקב היה מברך אותם ברכה אחרת תוך התעלמות ממבנה האישיות לא היה כאן תיקון ולא היתה זו ברכה.

כל אחד מאיתנו כפרט ועם ישראל ככלל מצפה לברכה ולמילוי משאלות ליבו אבל לא תמיד אנו מקבלים את המשאלה ואת מה שנחשב בעינינו כ "ברכה" וזאת לא בגלל שהקב"ה מונע מאיתנו ברכה אלא בדיוק להפך – הקב"ה מכיר אותנו ואת חסרונותינו האמיתיים, הוא כביכול מכופף את ברכו ומכופף עצמו אלינו עצמו אלינו ומשפיע עלינו דווקא במקום שלהבנתו יש בעיה וצורך לתיקון ולא במה שנחשב בעינינו כ "ברכה".

העלון מוקדש לעילוי נשמת :

הרב שמעון בן שמחה ע"ה, רבקה בת יוסף ע"ה, יפה בת שמעון ע"ה, בת שבע בת אפרים ע"ה, יוסף בן שלמה ע"ה, הרב שמחה בן אפרים ע"ה, זילפה בת יואב ע"ה, הרב אור שרגא בן שמואל ע"ה, הרב יוסף חיים בן יעקב ע"ה, מאשה מרים בת יצחק אריה ע"ה, שמואל בן איסר ישראל הכהן ע"ה.

מה למדנו ב "בית מדרש בוקר" המתקיים כל בוקר בין 8-10 ב "בית מתתיהו"?

האם התפילה היא מצווה מדאורייתא או מדרבנן ?

לדעת הרמב"ם:

תפילה היא מצווה מדאורייתא . נאמר בתורה "ולעבדו בכל לבבכם" ותפילה היא עבודת השם שנעשית ע"י הלב והכוונה.
לדעתו רק חיוב התפילה הוא מהתורה אבל מספר התפילות ביום והמבנה והנוסח הוא מדרבנן.

לדעת הרמב"ן:

התפילה היא מצווה מדברי חכמים (דרבנן). יש תפילה אחת שהיא מדאורייתא והיא תפילה בעת צרה אבל שאר התפילות הן מדרבנן.

האם אישה חייבת להתפלל ?

שאלה זו תלויה בשאלה האם תפילה היא מצוות עשה שהזמן גרמא (כידוע כל מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות)

לדעת הרי"ף והרמב"ם וש"ע – תפילה היא לא מצוות עשה שהזמן גרמא ולכן נשים חייבות.

האם אשה חייבת התפלל כמו גבר את כל התפילות ביום ?

מגן אברהם ע"פ ש"ע: כיוון שתפילה היא מדאורייתא והתורה לא כתבה כמה ואיך להתפלל לכן מספיק לנשים להתפלל רק תפילה אחת איזו שתרצה.

משנה ברורה: חייבות בשתי תפילות לפחות.

יביע אומר: חייבות רק בתפילה אחת.

פסקי תשובות: אם עול ילדים והבית עליה – תתפלל רק תפילה אחת (ובאמירת ברכות השחר יוצאת ידי חובתה). אם אין עול ילדים וטרדות עליה – תתפלל שחרית ומנחה.

הודעות

1. חוג תהילים "תפארת אריאל" בע"ה בשבת במרכזי בשעה 13:00

2. "כולל יום השישי" קורא לך !!!!! בית מתתיהו 7:30 – 10:00

3. "בית מדרש בוקר" כל יום בבית מתתיהו 8:00 – 10:00 פתוח
לכלל הציבור !!!!! 0525219169

ראה מה חדש באתר האינטרנט על הציבור הדתי

www.dationline.co.il

פתרון חידת הפרשה בשבוע שעבר פרשת "ויגש"

מדוע יוסף ביקש להוציא כל איש כאשר התגלה לאחיו?

1. לא רצה לביישם מול שרי פרעה שהיו בארמון
  2. חשש שהמצרים יחשבו שהם אנשים רעים ולא יאפשרו להם לגור במצרים
- הזוכה בפרס מבין הפותרים: דוד אלינסקי

חידה לפרשת "ויחי"

אלו אותיות לא מופיעות בשמות של 12 השבטים ואיך זה קשור לרש"י מט"א ד"ה "ואגידה לכם"

תשובות לשלוח למחבר העלון מרדכי אפרתי
efratis@neto.net.il